

Valg 2021

Høyre er partiet for en bedre psykisk helse- og ruspolitikk

Erna Solberg
statsminister

Å styrke tilbudet til de som sliter med rus og psykisk helse, har vært en av Høyres viktigste prioriteringer. Vi må forebygge at psykiske problemer oppstår og vokser seg store, og vi må gjennomføre rusreformen.

Valg 2021

- Hva vil statsminister-kandidatene for de to største partiene på Stortinget med psykisk helse- og rusfeltet i neste stortingsperiode?
- Psykologtidsskriftet inviterte Erna Solberg og Jonas Gahr Støre til å tone flagg. Her kan du lese hva Høyre vil.
- De to kronikkene er andre del av vår serie VALG 2021. Første del stod å lese i juniutgaven der vi kartla noen av de viktigste utfordringene på psykisk helsefeltet.

PSYKISK HELSE er viktig for å ha god livskvalitet, og for å klare å mestre hverdag, skole og jobb. Vi ser at koronapandemien har ført til økt ensomhet, og at flere har opplevd utfordringer som følge av den sosiale nedstengningen av samfunnet. For de aller fleste vil disse problemene gå over når samfunnet kommer tilbake til normalen. Noen vil derimot stå igjen med konsekvensene av pandemien lenger. For Høyre er det viktig at ingen skal bli stående igjen alene.

For at små problemer ikke skal rekke å vokse seg store, er det viktig at mennesker med psykiske helseutfordringer og rusproblemer får tidlig hjelp. Det har stor betydning både for den enkelte og for samfunnet. For å få til dette har Høyre i regjering styrket lavterskeltilbudene. Det er nå rundt 2600 flere årsverk i kommunalt psykisk helse og rusarbeid enn det var i 2016. Det gjør en forskjell i nærmiljøene og for de som trenger hjelpen. I tillegg har vi stilt krav om at alle kommuner skal ha psykologkompetanse, noe 93,8 % av kommunene hadde ved utgangen av 2019. De neste fire årene skal vi fortsette å sikre lett tilgjengelig hjelp for de som opplever psykiske helseproblemer, og jobbe for at spesielt flere unge skal lære å håndtere utfordringer bedre i hverdagen. Da må alle kommuner ha et synlig og tilgjengelig lavterskeltilbud.

Uten fritt behandlingsvalg er det bare de med god råd som kan kjøpe seg ut av køen.

Økningen i antall unge som melder om psykiske plager, er bekymringsfull. Derfor har vi laget en opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse. Det må bli enklere å få hjelp, og hjelpen må gjøres lett tilgjengelig: i familien, i barnehagen og på skolen. Derfor har vi styrket bevilgningen

til helsestasjons og skolehelsetjenesten med om lag 1,3 milliarder kroner siden 2013. Det gjør en forskjell. Vi trenger også et solid tilbud til de som må ha mer spesialisert hjelp. Selv om vi har redusert ventetidene i psykisk helsevern for barn og unge, er det fortsatt behov for å øke behandlingskapasiteten. Høyre går til valg på å legge til rette for et tilstrekkelig antall døgnplasser for barn og unge med alvorlige psykiske lidelser. Vi vil også gi raskere psykisk helsehjelp ved å innføre rett til vurdering og møte med fagperson innen tre uker ved henvisning til BUP eller DPS.

Pasienten først

Det viktigste i helsetjenesten er pasienten. Særlig innenfor rus og psykisk helse vil ulike behandlingsmetoder være nødvendig for at ulike mennesker skal få et bedre liv. Lange ventetider kan forsterke problemene. Fra Høyre tok over og frem til koronapandemien, sørget vi for at pasientene sto to uker kortere i helsekø. En av hovedgrunnene til at vi klarte å redusere ventetiden, er fritt behandlingsvalg. Det gir pasienten større frihet til å velge den behandlingen som er best for seg, uavhengig av størrelsen på lommeboken. Høyre vil benytte ledig kapasitet i helsetjenesten slik at færre må stå i helsekø, ventetiden blir kortere og flere pasienter kan få behandling.

Et offentlig monopol, slik venstresiden ønsker, tvinger frem en todeling av helsetjenesten. Uten fritt behandlingsvalg er det bare de med god råd som kan kjøpe seg ut av køen. Venstresidens politikk vil bety valgfrihet kun for de rike.

Å innføre pakkeforløp for psykisk helse og rus er en stor reform. Da er det klart at det tar lengre tid å omstille oss for å få pakkeforløpene til å fungere innenfor psykisk helse. Pakkeforløpene er til for pasienten. Pasienten skal få vite hva som skal skje, når det skal skje, og hvem som har ansvaret. Pakkeforløp handler om kunnskap, kvalitet og frister. Det er ikke slik at tilbudet til alle psykisk syke skal være likt, men målet er at det skal være like godt. For pasientene og pårørende gir dette mer forutsigbarhet og trygghet i en situasjon som ellers er preget av mye usikkerhet og uro.

Evalueringen viser at det er bred enighet blant pasienter, brukere og fagfolk om at de overordnede målsettingene og intensjonene i pakkeforløp psykisk helse og rus er gode. Det er jeg glad for. Siden oppstarten i 2019 er 362 000 pasienter henvist til pakkeforløp (pr. mai 2021). Samtidig gjenstår en god del for å oppnå målsettinger som økt brukermedvirkning og mer sammenhengende og koordinerte tjenester. Det har jeg tro på at pakkeforløpene på lengre sikt også vil føre til for pasienter innenfor psykisk helse og rusbehandling, slik de i dag gjør på kreftområdet. Og med Høyre i regjering skal vi videreutvikle pakkeforløp for psykisk helse for å sikre bedre pasientbehandling.

Mennesket er menneskets beste medisin. Vi trenger hverandre for å føle tilhørighet og mening. Derfor vil Høyre fortsette å legge til rette for at frivillige organisasjoner skal ha mulighet til å skape møteplasser mellom oss. Vi går til valg på å samarbeide med frivillige organisasjoner som tilbyr hjelp og støtte til mennesker som sliter med psykiske utfordringer.

Fortsatt kamp for rusreformen

Til sist vil jeg si noe om rusreformen. I dag opplever fortsatt rusavhengige å få straff i stedet for den hjelpen de trenger. Vi trenger en rusreform, slik at ansvaret for samfunnets reaksjon på bruk og besittelse av illegale rusmidler til egen bruk overføres fra justissektoren til helsetjenestene. Høyre vil fortsette kampen for at personer som tas for bruk og besittelse av narkotika til eget bruk, møtes med hjelp, behandling og oppfølging istedenfor straff.

Samtidig skal styrkingen av rusomsorgen fortsette. Vi skal redusere ventetiden ytterligere og sørge for en bedre overgang fra avsluttet behandling til oppfølging. For å få til det må vi også ha et bedre tverrfaglig samarbeid om behandling og ettervern mellom psykisk helsevern, rusbehandling og somatisk helsetjeneste. Felles for Høyres ruspolitikk er at den skal være kunnskapsbasert både for forebygging, behandling og ettervern.